

Kurzus előadója: Kelemen Pál
Kurzus megnevezése: Visszatérés a filológiához?
Kurzus megnevezése angolul: Return to Philology?
Kurzus kódja: BBN-IRO-203/a
Oktató elérhetősége: email: kelemen.pal@btk.elte.hu honlap: fogadóóra:

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
A jegyszerzés módja(i): gyakorlat/kollokvium
Követelmények: A jegyszerzés feltételei: 1) Rendszeres jelenlét és munka az órákon, max. 2 hiányzás 2) Rendszeres készülés az órákra 3) Legalább 1 referátum 4) VAGY Szemináriumi dolgozat: - előzetesen egyeztetett szöveg és elemzési szempont alapján - szakirodalom felhasználásával, hivatkozásokkal - min. 12000 leütés terjedelemben (jegyzetek nélkül) - leadási határidő: 2011. december 23., 24:00h (feltölteni az e-learning felületre); minden nap késés egy jegy levonásával jár; a terjedelem be nem tartása automatikusan elégtelen osztályzatot von maga után 5) VAGY írásbeli vizsga a kötelező olvasmányokból

Kurzus leírása, tematikája: Ez a tudománytörténeti szeminárium az „elmélet” korszaka utáni irodalomtudományos gondolkodás egyik lehetséges irányába kíván betekintést nyújtani. Ezt az irányt általánosan a filológiához való visszatérésnek szokták nevezni. Persze itt nem valamiféle egységes szemléletről van szó, hanem sokféle kezdeményezésről, amelyek mindegyike azt a reményt táplálja, hogy ha az irodalomtudomány visszafordul a 18–19. századi intézményes kezdetei felé, akkor támpontokat nyerhet a kultúratudományos mezőben való korszerű önértelmezéséhez. Ez a visszafordulás sokszor együtt jár az odafordulással az irodalomtudomány diszkurzív és nem diszkurzív szövegfeldolgozó műveletei felé, amelyeket immár kulturális gyakorlatokként vagy kultúrtechnikákként határoznak meg. A visszatérés gondolatának olyan szorgalmazói voltak és vannak, mint Paul de Man, Edward W. Said vagy Geoffrey Galt Harpham. A szemináriumon többek között az ő írásaik alapján próbáljuk rekonstruálni a visszatérés különböző motivációit és változatait, valamint a filológiai tevékenység újraértelmezésének lehetőségeit.
Kurzushoz tartozó kötelező irodalom: Szilágyi János György: „Mi, filológusok”, Antik Tanulmányok, 1984/2, 167-197. Jonathan Culler: Anti-Foundational Philology, in: Jan Ziolkowski (szerk.): On Philology, University Park, 1990, 49-52. (Nyersfordításban magyarul is!) Paul de Man: Visszatérés a filológiához, in: Filológiai Közlöny 2002/1–2, 12–16. (Return to

Philology. In: TLS 10 (1982), 1355-1356.)
 „Én filológus vagyok...” Stefano Rosso beszélget Paul de Mannal, in: Alföld, 1995/5. vagy Stefano Rosso: Interjú Paul de Mannal, in: Pethő Bertalan (szerk.): A posztmodern, Budapest: Gondolat, 1992, 273-278. (Stefano Rosso: An Interview with Paul de Man, in: The Resistance to Theory, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1986.)
 Paul de Man: Ellenszegülés az elméletnek, in: Bacsó Béla (szerk.): Szöveg és interpretáció, Budapest, Cserépfalvi, 1990, 97-113.
 Edward W. Said: Orientalizmus, Európa, 2000 (részletek)
 Edward W. Said: The Return to Philology, in: Humanism and Democratic Criticism, Columbia University Press, 2004. (Nyersfordításban magyarul is!)
 Michael Holquist, Forgetting Our Name, Remembering Our Mother, PMLA 115, no. 7 (2000): 1975–1977. (Nyersfordításban magyarul is!)
 Michael Holquist, A filológia felidézésének haszna, ford. Gyuris Norbert, in: Filológiai Közlöny 2002/1–2, 17–24.
 Geoffrey Galt Harpham: Returning to Philology. The Past and Future of Literary Study, in: New Prospects in Literary Research, szerk. Koen Hilberdink, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences, Amsterdam, 2005, 9-26.
 Stephen G. Nichols: Filológia a kézirat kultúrában. Ford. Cristian Réka Mónika. = Helikon. 46. 2000. 4. 481-491.
 Stephen G. Nichols: Why Material Philology? Some Thoughts. In: Zeitschrift für Deutsche Philologie 1997, Sonderheft: Philologie als Textwissenschaft. Alte und Neue Horizonte. Hrsg. von Helmut Tervooren und Horst Wenzel, 10-30.
 Hans Ulrich Gumbrecht, Ein Hauch von Ontik. Genealogische Spuren der New Philology. In: Zeitschrift für Deutsche Philologie 116. Sonderheft: Philologie als Textwissenschaft. Alte und Neue Horizonte. Hrsg. von H. Tervooren und H. Wenzel, 31-45. (Nyersfordításban magyarul is!)
 Dávidházi Péter: A hatalom szétosztása: (poszt)modernizáció a szövegkritikában. Helikon 35 (1989) 3-4.
 David C. Greetham: Editorial and Critical Theory. From Modernism to Postmodernism. In: George Bornstein, Ralph G. Williams (Hrsg.): Palimpsest – Editorial Theory in the Humanities. 1993, S. 9–28.
 Alan Galey, Richard Cunningham, Brent Nelson, Ray Siemens, Paul Werstine: Beyond Remediation: The Role of Textual Studies in Implementing New Knowledge Environments (<http://journals.uvic.ca/index.php/INKE>)

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Jan Ziolkowski: What Is Philology? Introduction, in: uó (szerk.): On Philology, University Park, 1990, 1–12.
 Glenn Most: Collecting Fragments (bevezető)
 Glenn Most: Commentaries (bevezető)
 Glenn Most: Historicization (bevezető)
 Glenn Most: Editing Texts (bevezető)
 Glenn Most: Disciplining Classics (bevezető)
 Hans Ulrich Gumbrecht: The Powers of Philology. Dynamics of Textual Scholarship, University of Illinois Press, 2003. (Németül is megvan!)
 Judith Butler/John Guillory/Kendall Thomas: Preface. In: uők (szerk.): What's Left of Theory? On the Politics of Literary Theory. New York/London, Routledge, 2000, viii–xii.
 Michelle R. Warren: „Post-philology”, in: Patricia Clare Ingham/Michelle R. Warren (szerk.), Postcolonial Moves. Medieval Trough Modern, New York, Palgrave McMillan, 2003, 19–46.

Zwischen 'Anthropologisierung' und 'Rephilologisierung': Das Menschenbild der Literaturwissenschaften 1800 – 1900 – 2000, In: Walter Erhart (Hg.): Grenzen der Germanistik. DFG-Symposion 2003, Stuttgart: Metzler 2004, S. 45–60 (Nyersfordításban magyarul is!)

Megjegyzés: Óramegbeszélés, bevezetés: 2011. 09. 16.